

NĚKTERÉ AKTUÁLNÍ VOJENSKOPOLITICKÉ A VOJENSKÉ OTÁZKY KAPITALISTICKÝCH STÁTŮ

Mezinárodní vztahy byly v poslední době znovu zostřeny novou angloamerickou agresí na Středním východě k zabezpečení hospodářských zájmů monopolů a mocenských posic angloamerického imperialismu.

V květnu letošního roku propukl odpor libanonských nacionalistických sil, představovaných hlavně moslimským obyvatelstvem, v ozbrojené povstání, které nabylo takového rozsahu, že vládní síly nezvládly situaci v zemi.

Vývoj událostí urychlil státní převrat v Iráku, provedený v noci z 13. na 14. července, který se velmi citelně dotkl hospodářských a mocenských zájmů imperialistických států na Středním východě.

Irák spolu s Íránem a Kuveitem jsou hlavním zdrojem zisků naftových monopolů. Společnost IRAQ PETROLEUM Co byla až do státního převratu prakticky skutečným vládcem Iráku. 47,5 % všech akcií této společnosti vlastní britské monopoly SHELL a BRITISH PETROLEUM Co a 5 % nástupci londýnského finančníka Gulbenkiana, takže britský kapitál má nadpoloviční většinu akciového kapitálu. Další 23,75 % kapitálu patří americké Rockefellerově skupině (STANDARD OIL OF NEW JERSEY a SOCONY), která má značný vliv na kurs americké zahraniční politiky. Zbývajících 23,75 % patří francouzské společnosti COMPAGNIE FRANÇAISE DES PÉTROLES. IRAQ PETROLEUM Co, v níž na rozdíl od převážné většiny ostatních členů světového konsorcia je americký kapitál v menšině, kryje asi jednu desetinu britského dovozu a asi jednu třetinu francouzského dovozu nafty. Je to jediný zdroj dodávek nafty, který nemusí Francie platit dolary a librami.

Státní převrat v Iráku má též mimořádný politický význam. Irák byl považován za nejpevnější článek Bagdadského paktu, jehož byl s Tureckem zakládajícím členem a ke kterému se až později připojil Pákistán, Írán a Velká Británie. Byla mu přisuzována úloha, aby s Tureckem vykonával nátlak na Sýrii nebo na jiné arabské státy, které by odeprý spolupracovat s imperialistickými mocnostmi.

V únoru letošního roku vytvořil Irák federální unii s Jordánskem, která měla tvořit protiváhu proti Sjedenčené arabské republice a měla zabránit narůstání nacionalistického hnutí na Středním východě. Sloučením obou států a vytvořením společného velení ozbrojeným silám získala irácká vláda přímý vliv v Jordánsku a tím mohla eventuálně využít jordánských ozbrojených sil k uskutečňování cílů Bagdadského paktu. Kontrolu jordánské armády upevnil Irák přemístěním části svých ozbrojených sil na jordánské území.

Z obavy, aby se vliv událostí v Iráku nerozšířil na další arabské státy, což by mělo za následek další ohrožení strategických i hospodářských zájmů a krach celé politiky imperialistů na Středním východě, zahájily Spojené státy americké 15. července vyloďování námořní pěchoty v Libanonu.

K podpoře intervence bylo svoláno 15. července mimořádné zasedání Rady Severoatlantického paktu. Toto zasedání schválilo plán americko-britské agrese a uvedlo podřízené spojenecké síly do bojové pohotovosti.

Téhož dne uvedly Spojené státy americké do bojové pohotovosti veškeré vojenské vzdušné síly a systém protivzdušné obrany USA a Kanady a do prostoru Středního východu přesunuly smíšené úderné skupení v hodnotě asi 100 až 150 bojových letounů. Kromě 6. námořní flotily o celkovém počtu asi 35 000 osob, složené asi ze 70 lodí, čítající v to tři letadlové s 330 bojovými letouny, a z námořní pěchoty o čtyřech praporech s celkovým počtem asi 5400 osob, byla rozšířena bojová pohotovost na atlantické loďstvo s celkovým počtem asi 200 000 mužů, 500 lodí a 2700 letounů a na pacifické loďstvo s celkovým počtem asi 330 000 mužů, 460 lodí a asi 3000 letounů.

Rovněž Velká Británie uvedla své síly do bojové pohotovosti. K 15. 7. 1958 měla z pozemních sil na Kypru čtyři pěší brigády (50. a 51. samostatnou pěší brigádu, 1. a 3. pěší brigádu) a jednu vzdušnou výsadkovou brigádu (16.), na Maltě dva protiletadlové dělostřelecké pluky, v Adenu dva pěší prapory, o celkovém počtu asi 36 000 osob;

z vojenských vzdušných sil 12 letek se 114 letouny (z toho 32 stíhacích, 40 bombardovacích a 42 pomocných) s celkovým počtem asi 6000 osob a

z vojenských námořních sil středomořské loďstvo s asi 50 loděmi (z toho jedna letadlová loď a dva křižníky) a na Maltě jednu (3). brigádu námořní pěchoty.

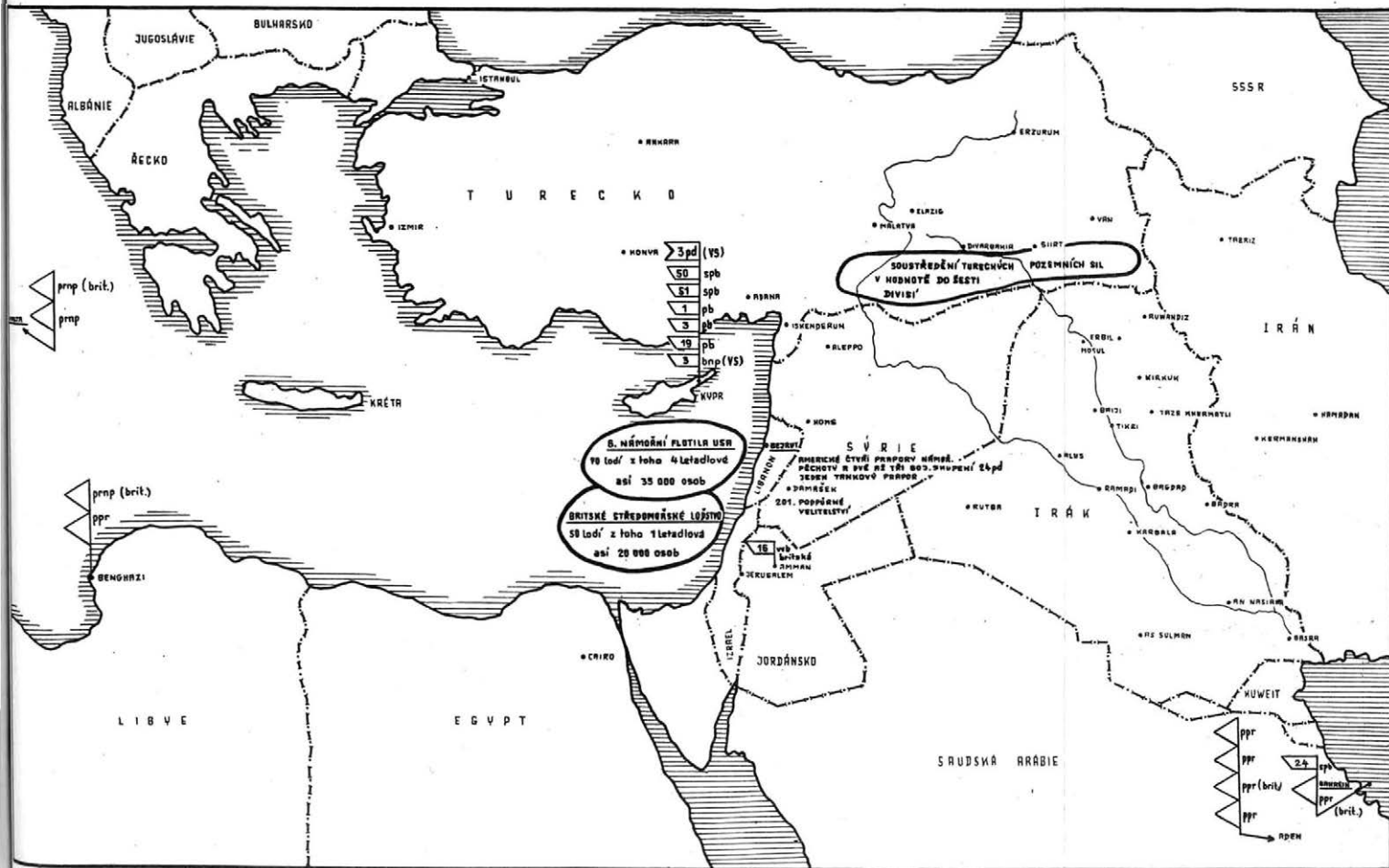

Schéma 1. Uskupení pozemních a vojenských námořních sil na Středním východě

ni ai v r k n: Si ca P p ri za sj r š i v n k a p p k o v j d n r n a i v c k v k s k l t d t

Dne 17. července zahájila přesun jednotek 16. vzdušné výsadkové brigády z Kypru do Jordánska a přesunula část 3. brigády námořní pěchoty z Malty na Kypr.

Francie ve snaze zúčastnit se též agrese k zabezpečení svých zájmů odeslala do východního Středomoří dvě letadlové lodi s 80 bojovými letouny a dvanáct torpédoborců. Kromě západních kapitalistických států provedlo Turecko a Izrael okamžitá opatření pro mobilizační rozvinutí svých ozbrojených sil.

K zesílení uskupení svých vojsk na Středním východě zahájily Spojené státy americké a Velká Británie rozsáhlou vzdušnou a námořní přepravu vojsk a materiálu, při čemž části 24. americké pěší divise byly dopraveny vzdušnou cestou ze západního Německa a velitelství 3. britské pěší divise a 19. pěší brigáda z britských ostrovů.

Do konce července

Spojené státy americké vylodily v Libanonu čtyři prapory námořní pěchoty, dvě až tři bojová skupení 24. pěší divise s částí divisních jednotek, jeden tankový prapor a 201. podpůrné velitelství vytvořené z týlových jednotek;

Velká Británie vysadila v Jordánsku části 16. vzdušné výsadkové brigády s posilovými a podpůrnými prostředky. Z dalších pohotových sil měla na Kypru pět pěších brigád (50. a 51. samostatnou pěší brigádu, 1., 3. a 19. pěší brigádu), velitelství 3. pěší divise a velitelství 3. brigády námořní pěchoty. V jiných prostorech měla umístěno: na Maltě dva protiletadlové dělostřelecké pluky a dva prapory námořní pěchoty, v Adenu čtyři pěší prapory, na Bahrajnských ostrovech velitelství 24. pěší brigády a jeden pěší prapor a v Libyi jeden pěší prapor a jeden prapor námořní pěchoty;

Turecko po provedení částečné mobilisace soustředilo do prostoru syrských a iráckých hranic svazky v hodnotě do šesti divisí;

Izrael provedl mobilisaci svých ozbrojených sil a dal se plně k dispozici Spojeným státům k uskutečnění jejich agresivních cílů.

Z vojenských vzdušných sil soustředily Spojené státy americké a Velká Británie celkem asi 1085 letounů, z nichž 485 na letadlových lodích a asi 600 na letištích. Z těch bylo asi 560 letounů amerických a 525 letounů britských.

Z vojenských námořních sil operovala ve východním Středomoří 6. americká námořní flotila s celkovým počtem asi 70 lodí a britské Středomořské loďstvo s 50 loděmi. Letadlová loď BULWARK s 45 bojovými letouny z dálnévýchodního loďstva operovala v Perském zálivu.

Francouzské loďstvo se vrátilo do francouzských přístavů. Toto rozhodnutí bylo provedeno pravděpodobně po návštěvě britského ministra zahraničních věcí Lloyda ve Washingtonu, kde usiloval o zabránění spoluúčasti francouzských sil v intervenci na Středním východě.

Rozmístění angloamerických pozemních sil na Středním východě je uvedeno na schématu 1.

Soustředění angloamerických sil vytvořilo nebezpečnou situaci na Středním východě. Rozhodným vystoupením Sovětského svazu bylo však zabráněno rozšíření agrese. Rovněž snaha Spojených států amerických a Velké Británie o legalisaci okupace Libanonu a Jordánska Organizací spojených národů vedla k zvýšení opozičních sil zejména v Jordánsku a k sblížení ostatních arabských států, které prosadily svůj návrh na odvolání angloamerických sil ve Valném shromáždění Organizace spojených národů.

Události na Středním východě se odrazily i na činnosti ozbrojených sil ostatních kapitalistických států. Americké svazky na středoevropském válečném území byly uvedeny do bojové pohotovosti a pokračovaly v bojové přípravě. Jen od 24. pěší divise přepravilo americké velení v době od 16. do 28. července tři bojová skupení vzdušnou cestou na Střední východ, při čemž narušilo několikrát rakouský vzdušný prostor.

Rovněž i u ostatních spojeneckých armád byla provedena opatření zaměřená na zvýšení bojové pohotovosti; tato opatření však nevybočila z rámce bojové přípravy.

Italské velení provedlo v době od 28. 7. do 3. 8. plánované cvičení 3. armádního sboru (VS MILANO) pod krycím názvem FRECCIA AZZURRA — 2 na téma útočného boje za používání atomových zbraní. Při cvičení byla současně ověřována nově navrhovaná organizace pěší divise LEGNANO, u níž byl jeden ze tří pěších pluků nahrazen mechanizovaným plukem složeným z praporu mechanizované pěchoty a z tankového praporu. Poznatků získaných ze cvičení má být využito též při přepracování dosavadního italského předpisu o vedení útočného boje armádního sboru a polní armády za používání atomových zbraní.

Rovněž na Blízkém a Středním východě bylo provedeno několik cvičení. Po plánovaném cvičení řecké armády, spojeném s mobilizačním povoláním části záložníků, bylo 3. 8. zahájeno v prostoru Izmirského zálivu spojenecké námořní cvičení za účasti tureckých,

amerických a britských námořních sil. Cvičení bylo zaměřeno na obranu pobřeží proti námořním výsádkám a kladení a odstraňování minových zářezů v pobřežních vodách.

Změna režimu ve Francii se čím dál tím více projevuje snahou o dosažení dřívějšího významného postavení mezi vedoucími imperialistickými mocnostmi. Vláda předpokládá, že se jen vojensky a hospodářsky silná Francie může stát vedoucí silou mezi evropskými kapitalistickými státy. K dosažení tohoto cíle je urychleně dokončován vývoj vlastní atomové pumy, což má Francii zařadit mezi „atomové“ kapitalistické mocnosti. Dalším opatřením má být ukončení dlouho trvající války v Alžírsku. Na rozdíl od předchozích vlád předpokládá De Gaulle řešit alžírskou otázku především rozsáhlou industrialisací, rozvojem zemědělství, zlepšením sociálních poměrů a úpravou politickoprávních otázek. Předpokládá, že se mu podaří získat většinu alžírského obyvatelstva a paralyzovat národně osvobozené hnutí, proti němuž chce zahájit tvrdý postup. Ministerský předseda očekává, že po likvidaci národně osvobozeného hnutí bude Alžírsko trvale připojeno k metropoli a bude možno přesunout zpět na středoevropské válčičtí síly vyčleněné pro Severoatlantický pakt a uvolnit značné finanční prostředky pro rozvoj francouzského hospodářství; předpokládá, že tato opatření podstatně zlepši postavení Francie v Severoatlantickém paktu.

Po přezkoušení navrhovaného složení mechanisovaných divíí na cvičení FOUORE v květnu tr. přikročilo francouzské velení k reorganizaci 3. pěší divise (VS FREIBURG, NSR). Nová divise má být složena kromě velitelských orgánů z průzkumného pluku vyzbrojeného průzkumnými vozidly EBR nebo tanky AMX, z ženijního praporu, ze spojovacího praporu, ze zdravotnického praporu, z dělostřeleckého skupení složeného z pěti baterií houfnic ráže 105 mm, ze tří baterií houfnic ráže 155 mm, z oddílu dělostřeleckých raket HONEST JOHN nebo francouzských řízených střel SE 4200 a z pěti mechanisovaných pluků. Každý pluk má být složen z pěti mechanisovaných rot, z průzkumné čety, z protitankové rot vyzbrojené stíhači tanků AMX a z rot doprovodných zbraní, složené z minometné čety 120 mm, z čety bezzákluzových kanónů 75 mm a z protiletadlové kulometné čety. Mechanisovaná divise má mít asi 12 000 osob, 48 houfnic ráže 105 mm a 155 mm, 4 odpalovací zařízení dělostřeleckých raket HONEST JOHN, 60 středních a 100 lehkých tanků a asi 60 průzkumných vozidel. Přestože bude mít asi o 6000 méně osob než dosavadní pěší divise, bude zvýšena její úderná síla.

Kromě plánovaných organizačních opatření má být hodnota francouzských sil zvyšována novou technikou.

Firma COMPAGNIE GENERALE DE TELEGRAPHIE SANS FILS vyvinula novou směrovou rádiovou stanici 3-MX641, která může pracovat jako tříkanálový decimetrový spoj a jako sedmikanálový až třináctikanálový spoj s nosnými proudy. Souprava 3-MX641 se skládá ze dvou koncových stanic, mezi něž může být vložena jedna i více reléových stanic. Zařízení pracuje v kmitočtovém pásmu 1700 až 2000 MHz. Dosah směrového spoje pomocí reléových stanic je 50 až 60 km. Zavedením této rádiové stanice dostává francouzská armáda moderní rádiové pojítko schopné zabezpečit spojení v soudobých podmínkách vedení boje. Novou rádiovou stanicí budou pravděpodobně nahrazeny zastaralé americké rádiové stanice, které jsou dosud ve výzbroji francouzské armády; kromě toho má být nová rádiová stanice dodávána i ostatním spojeneckým armádám Severoatlantického paktu.

Do výzbroje francouzských vojenských vzdušných sil byl zaveden nový letecký kulomet DEFA 552 francouzské výroby a konstrukce. Zbraň má rychlost střelby 1200 až 1500 ran/min. a počáteční rychlost střely 800 až 830 m/vt. Těmito parametry zbraň odpovídá moderním konstrukcím leteckých kulometů.

Za nejspolehlivějšího a nejsilnějšího spojence Spojených států je považováno západní Německo, které již nyní zastává v paktu z evropských členských států nejdůležitější postavení. Svědčí o tom zastoupení ve velení Severoatlantického paktu. Na finanční rok 1958/59 je plánováno 7 funkčních míst pro generály a důstojníky v úřadě stálého zástupce Německé spolkové republiky u Severoatlantického paktu, 97 funkčních míst pro spojenecká velitelství a štáby a 573 funkčních míst pro styčné štáby spolkové armády u spojeneckých armád.

Úlohu v paktu a předpoklady pro splnění svých revanšistických plánů zabezpečuje spolková vláda urychlenou a rozsáhlou výstavbou moderní armády. Podle zveřejněného plánu bude provedena reorganizace svazků pozemních sil. Na rozdíl od dosavadní výstavby budou základním taktickým svazkem brigády, při čemž budou dosavadní velitelství a štáby divíí zachovány. Pěší brigády mají být složeny ze dvou pěších praporů, z mechanisovaného praporu, z tankového praporu, z polního dělostřeleckého oddílu, z baterie stíhačů tanků, z protiletadlové dělostřelecké baterie, z obrnné průzkumné rot, z že-

níjní roty, ze spojovací roty a ze zásobovacího praporu. Tanková brigáda má být složena ze dvou tankových praporů, z mechanizovaného praporu, ze samohybného dělostřeleckého oddílu, z baterie stíhačů tanků, z protiletadlové dělostřelecké baterie, z obrněné průzkumné roty, z ženijní průzkumné roty, ze spojovací roty a ze zásobovacího praporu. Předpokládá se, že každému velitelství divise budou podřízeny tři až čtyři brigády; tímto opatřením se zvýší úderná síla divisi, neboť se zvýší počet tankových praporů (u pěších divisi z jednoho na tři až čtyři a u obrněných divisi ze tří na šest až osm) a bude podstatně zesíleno dělostřelectvo, neboť kromě organického dělostřelectva budou postaveny divisní dělostřelecké útvary vyzbrojené zbraněmi atomového napadení.

Po vzoru amerických speciálních skupin zvláštních služeb zavedla i západoněmecká armáda výcvik speciálních záškodnických skupin. Za tím účelem vyslalo západoněmecké velení do pěchotní školy ve FORT BENNING (Georgia, USA) skupinu instruktorů, určenou pro výsadkovou školu v ALTENSTADT (Schöngau), kde bude tento speciální výcvik soustředěn. Úkolem záškodnických skupin má být kromě diversních úkolů rozvracet terorem, násilím a za využití podvrtných a reakčních zbytků buržoasie morálku civilního obyvatelstva v zápolí protivníka.

Snahu o urychlenou výstavbu a připravenost spolkové armády potvrzuje příprava na postupné přecvičování záložníků. Již v září a v říjnu letošního roku budou povoláni první záložníci narození roku 1914 a mladší, bývalí příslušníci nacistické armády, kteří se dobrovolně přihlásili k výkonu vojenské služby, na čtyřtýdenní cvičení. Z celkového počtu 8700 těchto dobrovolníků nastoupí k pozemním silám 2800 důstojníků a 4600 poddůstojníků, k vojenským vzdušným silám 500 důstojníků a 500 poddůstojníků a k vojenským námořním silám 300 důstojníků. Během cvičení budou povoláni záložníci seznámeni s novou bojovou technikou a s novými zásadami vedení boje.

Rovněž u vojenských vzdušných sil, jejichž výstavba dosud vážla pro nedostatek pilotů, byla postavena první tři letecká křídla bombardovacích stíhačů (31., 32., 33.), vyzbrojená zatím 50 letouny americké výroby typu F-84F THUNDERSTREAK, které jsou schopny nosit atomové pumy. Po vyškolení dostatečného počtu pilotů budou křídla doplněna na plně předepsané počty bojové techniky.

Po zabezpečení plánované výstavby pozemních svazků připravuje spolková vláda na podzim letošního roku doplnění Sboru spolkové ostrahy hranic na plánovaný početní stav 20 000 osob. Tento sbor měl v roce 1956 asi 17 000 osob. Při zahájení výstavby prvních tří divisi bylo převedeno asi 9000 mužů do spolkové armády, čímž byl jeho početní stav značně snižen. K získání dostatečného množství žadatelů má být služba ve Sboru spolkové ostrahy hranic zvýhodněna a postavena na úroveň služby ve spolkové armádě.

V Německé spolkové republice se intenzivně pracuje na vývoji a výrobě elektrotechnického materiálu a je rozvíjena i výroba těžších zbraní. Z elektrotechnického materiálu byl zaveden do výzbroje nový polní telefonní přístroj FF-OB/ZB systému místní baterie, ústřední baterie s možností připojení na automatickou poštovní síť. Dosah přístroje při spolehlivé slyšitelnosti za použití dvojitého polního kabelového vedení na zemi je asi 25 km. Při konstrukci tohoto přístroje bylo použito lisovaných součástí z izolačních hmot (bakelit, plnidlo, hadrová dřev). Z celé konstrukce je patrné, že byla sledována co nejnižší výrobní cena přístroje.

Z těžších zbraní byl v Německé spolkové republice vyroben samohybný protiletadlový čtyřhlavňový kanón ráže 20 nebo 30 mm ve švýcarské licenci. Pásový podvozek je západoněmecké konstrukce. U kanónu bylo použito malého střeleckého radiolokátoru namontovaného přímo na pásovém podvozku.

Byly též provedeny přípravy k zahájení sériové výroby reaktivních zbraní. Firma BÖLKOW ENTWICKLUNGEN KG uzavřela se spolkovým ministerstvem obrany smlouvu o výrobě protitankových řízených střel COBRA I, které mají být zavedeny do výzbroje západoněmecké armády pod označením GERÄT 810. Střela COBRA I byla zkonstruována v roce 1957 a je obdobné koncepce jako francouzská střela SS-10.

Po sjezdu švýcarského sdružení důstojníků v červnu, na němž náčelník generálního štábu Annasohn vyslovil požadavek, aby byla švýcarská armáda vyzbrojena atomovými zbraněmi a řízenými střelami, schválila švýcarská vláda tento požadavek a zahájila jednání s americkou vládou o možnostech nákupu těchto zbraní a pravděpodobně bude jednat i s Velkou Británií nebo bude usilovat o společnou výrobu s jiným státem, pravděpodobně se Švédskem. Návrh vlády bude předložen v září parlamentu k schválení. Uskutečnění plánu vyzbrojení švýcarské armády atomovými zbraněmi je podporováno významnými činiteli švýcarské sociální demokracie a odborových svazů.